MAAHANMUUTTAJIEN VARAUTUMIS- JA MAANPUOLUSTUSYHDISTYS (MVM)RY:N JÄSENLEHTI

KANTAMA

NRO 4 | LUULYO 2026

FASAX MISE GURIGA?

Marti ahaan mise qayb ka mid ah bulshada?

Kilta – wax ka badan urur.

Sheeko ku saabsan riyo, geesinimo iyo ka gudbidda xuduudaha.

Talooyinka diyaargarowga – si ammaan ah ugu bax kaynta.

TUSMADA

SALAANTA AGAASIMAHA FULINTA	03
TIFAFTIRAHA	04
ARAGTIDA KHABIIRKA	05
DHACDOOYIN	07
HAWEENKA OO KA QAYB QAADANAYA	08
TALOOYINKA DIYAAR-GAROWGA	09
CODKA DHALLINYARADA	10
WARARKA HADDA JIRA	11
EREYBIXINTA AMNIGA	12
MACLUUMAADKA XIRIIRKA	12

SALAANTA XAGAAGA EE AGAASIMAHA FULINTA

Dalxiise, marti mise qof gurigiisa jooga?

Xagaagu waa xilliga fasaxyada. Boqolaal kun oo qof ayaa u safra daafaha dunida, waxay bartaan meelo cusub, waxayna ku raaxaystaan nasasho ay mudnaayeen. Shaqada dalxiisuhu waa mid fudud: inuu nasto, ku raaxeysto, isla markaana urursado xusuuso wanaagsan. Dad yar ayaa ka fikira canshuuraha dalka ay booqanayaan, amniga ama mustaqbalkiisa. Loomana baahna inay sidaas sameeyaan.

Martidu waxay ku sugan tahay xaalad ka duwan. Waxay timaaddaa waddan si ay wax u barato, uga shaqeysato ama u booqato ehelkeeda. Waajibaadka ugu muhiimsan ee martidu waa inay ixtiraamto dalka martida loo yahay – sharciyadiisa, dhaqankiisa iyo dadkiisa. Martidu way ogtahay inay halkaas ku joogto muddo kooban.

Laakiin maxaa dhacaya marka waddanku uusan mar dambe noqon meel la booqdo, balse uu noqdo guri?

Markaas aragtidu way is beddeshaa. Guri laguma dhiso oo keliya in lagu noolaado, balse waxaa lagu dhisaa ka qaybqaadasho iyo dadaal. Gurigu wuxuu la yimaadaa masuuliyad. Masuuliyad ku saabsan shaqadaada, bixinta canshuuraha, u hoggaansanaanta xeerarka wadajirka ah, daryeelka dadka kale iyo, waxa ugu muhiimsan, xoojinta amniga wadajirka ah.

Amniga Finland kuma dhismo oo keliya shaqada hay'adaha dowladda. Wuxuu ku dhisan yahay ficillada qof kasta oo dalka ku nool. Wuxuu ka bilowdaa inaan is daryeelno, ka qaybqaadanno bulshada, is caawinno, isla markaana diyaar u noqonno inaan masuuliyadda ka qaadanno bulshada aynu wadaagno. Amniga guud waa masuuliyad ina wada saaran.

Sidaas darteed, waxaan jeclaan lahaa inaan su'aal u soo jeediyo akhriste kasta.

?

Hal daqiiqo is fiiri muraayadda, dabadeed naftaada weydii: Ma waxaan halkan u joogaa dalxiis, booqasho, mise waxaan joogaa gurigayga?

Haddii aad fasax ku jirto, si buuxda ugu raaxayso.
Haddii aad marti tahay, ixtiraam dalka ku soo dhaweeyey.
Laakiin haddii Finland ay tahay gurigaaga, ka qayb qaado dhiskiisa.
Shaqadaada si wanaagsan u gudo. Bixi canshuurahaaga. U hoggaansanow xeerarka iyo shuruucda ay bulshadu wada leedahay. Ka qayb qaado hawlaha iskaa wax u qabso. Daryeel deegaankaaga. Ka qayb noqo xoojinta amniga iyo adkeysiga bulshada marka ay wajahdo dhibaatooyin iyo xaalado adag.

> **"Gurigu ma aha oo keliya meel aan ku nool nahay. Waa meel aan ka dareemeyno masuuliyad ku saabsan mustaqbalkeeda."**

Shaho Jaff

Sawirka: Shaho Jaff
Toiminnanjohtaja MVM ry

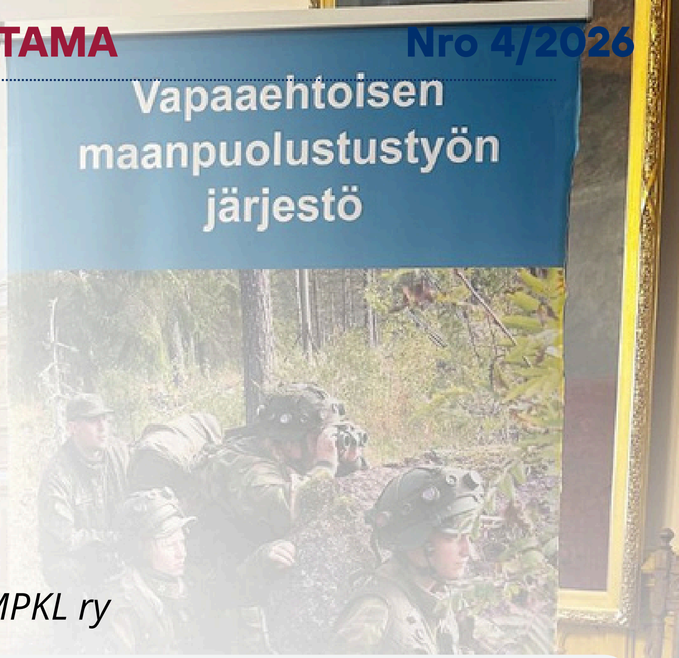

TIFAFTIRAHA

WAA MAXAY KILTA?

Ari Pakarinen, Agaasimaha Fulinta ee Isbahaysiga, MPKL ry

Ururka Diyaargarowga iyo Difaaca Qaranka ee Muhaajiriinta, MVM ry, waxaa bishii Diseembar 2025 loo aqbalay xubin ka tirsan Isbahaysiga Ururrada Difaaca Qaranka ee Finland, MPKL ry. Hawlaha iyo ujeeddooyinka MVM waxay si wanaagsan ugu habboon yihiin qoyska ururrada kale ee xubnaha ka ah MPKL.

Marka la qeexayo waxa uu yahay ururka difaaca qaranka, ama kilta, waxaa wanaagsan in marka hore la sharaxo macnaha ereygaas, isla markaana wax yar dib loo eego taariikhda MPKL.

Marka caqliga macmalka ah la weydiiyo, wuxuu ilbiriqsiyo gudahood ku soo koobaa macluumaadka aasaasiga ah: ururka difaaca qaranku waa urur iskaa wax u qabso ah oo xoojiya rabitaanka difaaca dalka, faafiya aqoonta la xiriirta difaaca qaranka, isla markaana ilaaliya dhaqanka iyo hidaha ciidamada. Ururradani waxay isu keenaan ciidamada kaydka ah iyo muwaadiniinta kale ee xiiseeya difaaca qaranka.

Hawlaha ururradu waa kuwo kala duwan, waxayna qof walba siinayaan fursad fudud oo uu kaga qaybqaadan karo ilaalinta hidaha iyo dhaqanka noocyada ciidamada, cutubyada militariga iyo laamaha kala duwan ee difaaca dalka. Gaar ahaan ururradii ku dhisnaa cutubyada ciidamada ayaa door muhiim ah ka qaatay aasaaskii MPKL sannadkii 1963. Isbahaysiga waxaa lagu aasaasay soo jeedintii iyo hagiddii Taliyihii Ciidamada Difaaca Finland ee xilligaas, Jeneraal Simelius, maadaama hawlaha ururrada loo arkayay kuwo muhiim u ah dhismaha wadajirka iyo isku xirnaanta bulshada.

Aasaaskii MPKL ka dib, hawlaha ururradu waxay ku fideen hiwaayado kale oo la xiriira difaaca qaranka iyo horumarinta aqoonta iyo xirfadaha. Si loogu adeego xubnaha, ururradu waxay qabtaan tababbarro iyo hawlo hiwaayadeed, sida muxaadarooyin, safarro iyo booqashooyin aqooneed. Waxay sidoo kale xubnahooda la wadaagaan macluumaad ku saabsan arrimaha taagan. Tababbarrada waxaa ka mid ah koorsooyinka ay bixiso Ururka Tababbarka Difaaca Qaranka, MPK.

Ururrada sida MVM waxay xoojiyaan wadajirka iyo isku xirnaanta xubnahooda. Waxay sidoo kale yihiin goobo lagu sameeyo xiriirro cusub, laguna helo taageero iyo is-garabsi ku dhisan ruuxa difaaca qaranka.

MVM WAA KILTA DHAB AH

Waxay ahayd wax lagu farxo in la daawado bilowgii iyo horumarkii hawlaha MVM. Ururku wuxuu qaaday tallaabooyin waaweyn oo degdeg ah. Qaybaha uu MVM mudnaanta siiyay, sida diyaar-garowga iyo tababbarrada, waxay noqdeen kuwo guuleystay. Xiriirrada lagama maarmaanka u ah abaabulka tababbarrada ayaa si dhakhso leh ula samaysmay hay'adaha ka shaqeeya ilaalinta rayidka, VSS, iyo Ururka Tababbarka Difaaca Qaranka, MPK.

MVM waxay sidoo kale iskaashi wanaagsan la samaysay ururro kale oo xubno ka ah MPKL. MPKL waxay dhammaan ururradeeda ku dhiirrigelisaa iskaashiga noocan ah.

Ururrada iskaashiga la leh waxay fahmeen aqoonta iyo xirfadaha ay hore u leeyihiin muwaadiniinta asal ahaan ka soo jeeda dalal kale, iyo awoodda weyn ee ku jirta xubnaha MVM. Muhiimadda arrintani bulshada u leedahay waa mid cad: qofna dib loogama tagayo, qofna bannaanka lagama reebayo.

Gudaha MVM waxaa laga fahmay in ururku u baahan yahay tababarayaal u gaar ah oo hawsha ka go'an. Tababarayaashaas waa in la siiyaa fursad dhab ah iyo aqoonta ay ugu baahan yihiin inay xubnaha kale ee ururka tababbaraan.

Si kastaba ha ahaatee, xubnaha caadiga ah waa inaan la illoobin. Qof walba tababare ma aha. Sidaas darteed, waxaa muhiim ah in MVM ay dhammaan xubnaheeda siiso aqoon ku saabsan diyaar-garowga iyo difaaca qaranka. Sidaas ayaa qof walba loogu taageerayaa inuu fahmo qaybaha kala duwan ee amniga guud ee bulshada iyo sida uu uga qaybqaadan karo.

> **MVM WAA MID KA MID AH XIRIIRRADA MUHIIMKA AH EE SILSILADDA URURRADA DIFAACA QARANKA!**

ARAGTIDA KHABIIRKA

Hawlaha kilta looguma talagelin oo keliya dadka soo dhammaystay adeegga ciidamada ama leh waayo-aragnimo dheer oo dhinaca difaaca qaranka ah. Waxay sidoo kale dadka Finland u soo guuray siin karaan fursad ay ku bartaan xirfado cusub, ku horumariyaan af-Finnishka, ku helaan saaxiibo cusub, isla markaana dareemaan inay qayb ka yihiin bulshada. Seppo Suhonen wuxuu sharxayaa waxa hawlaha kilta iyo MPK ay isaga uga dhignaayeen muddo ka badan soddon sano.

MAXAAN U XIISAYNAY HAWLAHA KILTA IYO TABABARRADA MPK?

Seppo Suhonen
Xubin kilta ah oo reer Oulu ah, madaxa tifaftirka wargeyska Hakku, sotakamreeri

Waxaan ahay Seppo Suhonen oo reer Oulu ah. Waxaan adeegga ciidamada ku qaatay sannadihii 1968–1969 magaalada Koria, anigoo ka tirsanaa KYMPIONP. Waxaan sidoo kale magaalada Hamina ku dhammeeyey koorsada saraakiisha kaydka ee RUK, koorsada 129 Polar. Sidaas darteed, tababarkaygu wuxuu ahaa dhinaca ciidamada injineerada, oo loo yaqaan pioneer. Nolosha rayidka waxaan xirfad ahaan u ahay injineer dhisme.

Guud ahaan, ciidamada kaydka ee helay tababarka dhismaha waxay ka adeegaan ciidamada injineerada. Markii ugu horreysay ee aan hawlaha kilta la kulmo waxay ahayd intii aan ku jiray RUK, markaas oo Pioneerupseeriyhdistys ay noo timid inay noo soo bandhigto hawlaha kilta.

Si dhab ah ayaan hawlaha kilta ugu biiray sannadkii 1988, markii aan magaalada Oulu xubin ka noqday Pohjan Pioneerikilta ry. Intii u dhexeysay 1986–1988, waxaan xubnaha ururka kula kulmay, tusaale ahaan, tababarrada dib-u-cusboonaysiinta ee Ciidamada Difaaca Finland. Markaas ayaan u arkay inay muhiim tahay inaan ururka ku biiro.

Sannadihii 1980-meeyadii, hawlaha kilta waxay inta badan ahaayeen ilaalinta dhaqanka iyo hidaha ciidamada, maadaama aasaasayaashii iyo xubnihii ururradu ay ahaayeen halyeeyo la qadariyo oo ka soo qaybgalay dagaalladii Finland.

Ururka Tababbarka Difaaca Qaranka, oo markii hore ahaa MPK ry, dabadeedna noqday urur sharci dadweyne leh, waxaa la aasaasay 14-kii Diseembar 1993. Ururku wuxuu diiradda saaray tababbarka ciidamada kaydka ah, iyadoo hawshu ku salaysnayd iskaa wax u qabso.

Markii ugu horreysay waxaan tababbarka MPK ka qaybgalay sannadkii 1994, markaas oo aan magaalada Oulu tababare ka ahaa koorso ku saabsan dhismaha difaacyada. Tan iyo wakhtigaas waxaan si joogto ah uga qaybqaatay hawlaha MPK, welina waan ku jiraa.

Tababarradii ciidamada kaydka ee ay qabanayeen Ciidamada Difaaca Finland way iga dhammaadeen markii aan gaaray da'da 60 sano. Si kastaba ha ahaatee, qofku wuu sii wadan karaa ka qaybgalka hawlaha MPK xitaa da'daas ka dib.

Bilowgii sannadihii 2000-meeyadii, xaaladda amniga adduunku waxay ahayd mid deggan, dhaqaalaha dowladduna wuxuu ku jiray xaalad adag. Sidaas darteed, tababarrada dib-u-cusboonaysiinta ee ciidamada kaydka aad bay u yaraayeen sababo la xiriira kaydinta kharashaadka. Xaaladda amniguna ma muujinayn khataro keenaya baahi degdeg ah oo loo qabo horumarinta diyaar-garowga difaaca.

Xilligaas, MPK waxay ciidamada kaydka u qabanaysay tababbarro ay ku cusboonaysiiyaan aqoontooda iyo xirfadahooda, kuna sii tababbartaan. Taasi waxay si weyn uga caawisay ciidamada kaydka inay aqoontooda iyo xirfadahooda ilaashadaan. Ururrada kilta iyo ururrada kale ee difaaca qaranka waxay sidoo kale koorsooyinka MPK ku fulinayeen tababarrada iskaa wax u qabso ee ciidamada kaydka.

ARAGTIDA KHABIIRKA

Barnaamijyada MPK waxaa tababarrada xirfadaha militari ka sokow lagu daray tababarrada diyaar-garowga.
Tababarrada diyaar-garowgu waxay diiradda saaraan xaaladaha degdegga ah iyo xaaladaha aan caadiga ahayn ee bulshada. Xaaladahaas waxaa sababi kara duufaanno, masiibooyin kale oo dabiici ah ama xaalad dagaal.
Diyaar-garowgu wuxuu ka dhigan yahay in la sugo awoodda ay bulshadu ku sii shaqayn karto iyo in la daryeelo dadka rayidka ah.
Tababarrada diyaar-garowga waxaa lagu bartaa daadgureynta dadka, sugidda tamarta iyo sahayda cuntada, joogtaynta adeegyada caafimaadka iyo daryeelka bukaannada, iyo hawlo kale oo muhiim ah.
Weerarka Ruushka uu ku qaaday Ukraine wuxuu muujiyey in tallaabooyinka iyo diyaar-garowga noocan ahi ay runtii lagama maarmaan yihiin.

Gudaha Pohjan Pioneerikilta ry, tababarrada MPK si weyn ayaa loo soo dhaweeyey. Koorsooyinka MPK ahaan waxaan u qabanay qaybo kala duwan oo la xiriira ciidamada injineerada, sida dhisidda caqabadaha difaaca, miino-baarista iyo nadiifinta, dhismaha difaacyada iyo meelaha gabbaadka ah, koorsooyin gaar ah oo ilaalinta ah iyo dhismaha buundooyinka.
Ururku wuxuu magaca MPK ku qabtay 35 koorso oo dhismaha buundooyinka ah, kuwaas oo laga fuliyey Waqooyiga Ostrobothnia, Kainuu iyo Lapland. Waxaan Ilaalada Xuduudaha u dhisnay sagaal buundo oo ku yaalla aagga xuduudda. Waxaan sidoo kale buundooyin u dhisnay degmooyin kala duwan iyo qaar ka mid ah ururrada tuulooyinka.
Anigu shaqsi ahaan waxaan ka qaybgalay 33 koorso oo ku saabsan dhismaha buundooyinka, anigoo ahaa maamulaha koorsada ama tababare. Guud ahaan, 32-kii sano ee la soo dhaafay waxaan ka qaybgalay ku dhowaad 200 oo koorso oo MPK ah.
Waxaan u arkay hawlaha kilta iyo tababarrada MPK inay faa'iido weyn u leeyihiin ilaalinta aqoontayda iyo xirfadahayga ciidamada kaydka. Waxaan sidoo kale awooday inaan dhiso shabakad ballaaran oo xiriirro ah, gudaha Finland iyo heer caalami labadaba. Taasi waa hanti weyn!

SHABAKADO

Munaasabadaha iyo tababarrada kilta waxaad kula kulantaa dad xiiseeya difaaca qaranka iyo saaxiibo kula aragti ah.

SINAAN

Hawlaha kilta dhexdeeda dhammaanteen waan siman nahay, iyadoon loo eegin darajadeenna rayid ama ciidan. Tani waa mid ka mid ah astaamaha gaarka ah ee muhiimka ah ee hawlaha kilta.

LA QABSIGA BULSHADA

Hawlaha ururradu waxay taageeraan oo fududeeyaan la qabsiga waddanka cusub, horumariyaan aqoonta afka, waxayna dhisaan xiriirro saaxiibtinimo oo u dhexeeya dad ka soo jeeda jinsiyado kala duwan. Markaad hawlahaas ka qaybqaadato, waxaad dareemaysaa inaad qayb ka tahay bulshada waddankaaga cusub.

SOO DHAWAADA

Waxaan dadka Finland u soo guuray kula talinayaa hawlaha kilta iyo MPK.

Ku soo dhowaada hawlaheenna!

DHACDOOYIN

MARKII UGU HORREYSAY EE AAN KA QAYBGALNO MAALMAHA KILTA EE WAQOOYIGA YURUB

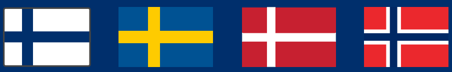

MVM ry waxay magaalada Eksjö ee Iswiidhan ku dhistay xiriirro iskaashi oo caalami ah.
MVM ry waxay 9.–13. Juun markii ugu horreysay ka qayb gashay kulanka ururrada kilta ee Waqooyiga Yurub. Kulanka lagu qabtay magaalada Eksjö ee Iswiidhan wuxuu ahaa kulankii 40-aad.
MVM ry waxaa kulanka ku matalay Agaasimaha Fulinta Shaho Jaff iyo Tatjana Jaff, oo ah xubin firfircoon oo ka tirsan ururka isla markaana ka qayb qaadata hawlaha iskaa wax u qabso.

Iskaashiga ururrada kilta ee Waqooyiga Yurub wuxuu soo bilowday sannadihii 1940-meeyadii. Kulankii ugu horreeyey waxaa lagu qabtay magaalada Oslo sannadkii 1948. Finland waxay iskaashiga ku biirtay sannadkii 1965 magaalada Fredrikstad, kulankii ugu horreeyey ee Finland lagu qabtayna wuxuu ka dhacay magaalada Hämeenlinna sannadkii 1973. Maalmahan kulanka waxaa la qabtaa labadii sanaba mar, wuxuuna si wareeg ah uga dhacaa Finland, Iswiidhan, Norway iyo Denmark.

Maadaama ururkeenna kilta uu weli yahay urur, ka qaybgalka kulankani wuxuu noo ahaa fursad muhiim ah oo aan ku baranno ururro leh waayo-aragnimo dheer, aan isku dhaafsanno khibrado, isla markaana aan ku dhisno xiriirro caalami ah.
Isla markaas waxaan soo bandhignay hawlaha luqadaha badan ee MVM ry iyo habka aan dadka Finland u soo guuray ugu dhiirrigelinno inay ka qayb qaataan hawlaha iskaa wax u qabso ee la xiriira amniga.

BARNAAMIJ SHAN MAALMOOD AH OO KALA DUWAN

Barnaamijka waxaa ka mid ahaa xaflado rasmi ah, bandhigyo ay khubaro jeediyeen, booqashooyin iyo bandhigyo wax-ku-ool ah. Maalintii furitaanka waxaa la qabtay socod lagu maray magaalada taariikhiga ah ee Eksjö, oo caan ku ah dhismayaasheeda alwaaxda ah, waxaana sidoo kale la dhigay ubax xusuus ah.
Ka qaybgalayaashu waxay sidoo kale barteen hawlaha SWEDEC, oo ah xarunta aqoonta iyo tababarka ciidamada Sweden ee ku takhasustay walxaha qarxa iyo miinooyinka.

Goobta tababarka ee Skillingaryd, ka qaybgalayaashu waxay daawadeen bandhig duulimaad oo ay samaysay diyaaradda dagaalka ee JAS 39 Gripen. Waxay sidoo kale barteen hawlaha miino-baarista iyo nadiifinta iyo shaqada ciidamada difaaca gudaha ee Sweden.
Goobta tababarka ee Ränneslätt waxaa lagu soo bandhigay hawlaha ciidamada injineerada, sida sahminta, isku ururinta doonyaha sabbaynaya iyo qalabka lagu dhiso buundooyinka. Barnaamijka waxaa kale oo ka mid ahaa tartan toogasho oo u dhexeeyey dalalka Waqooyiga Yurub iyo casho sharafeed.

Dhaqamada kulankan waxaa ka mid ah Seefta Waqooyiga Yurub, taas oo lagu wareejiyo waddanka martigelinaya kulanka xiga.
Si loo xuso kulankan 40-aad, waxaa sidoo kale la sameeyey billad dabaaldeg oo gaar ah.

”Safarkani wuxuu xoojiyey fahamkeenna ah in urur kilta oo da’yar uu isaguna boos ku leeyahay iskaashiga dalalka Waqooyiga Yurub. Tani waxay ahayd markii ugu horreysay ee aan ka qaybgalno, laakiin hubaal ma noqon doonto tii ugu dambaysay.”

> **TANI WAXAY AHAYD MARKII UGU HORREYSAY EE AAN KA QAYBGALNO – LAAKIIN HUBAAL MA NOQON DOONTO TII UGU DAMBAYSAY.**

Daawo muuqaalka safarka adigoo iska sawiraya QR-koodhka ama booqanaya boggayaga: mvmry.fi

HAWEENKA OO KA QAYB QAADANAYA

WAXBARASHO, KALSOONI IYO BULSHO

Homa Valizadeh

Qof xitaa muddo dheer Finland ku noolaa wuxuu ogaan karaa inay weli jiraan wax badan oo laga baran karo bulshada uu ku dhex nool yahay, diyaargarowga iyo amniga. Homa Valizadeh waxay xiisaynaysay hawlaha MVM ry, sababtoo ah waxay doonaysay inay si fiican u fahamto sida loo dhaqmo xaaladaha qalalaasaha iyo dhibaatooyinka iyo sida qoyskeeda loo daryeelo. Tababarrada ka sokow, waxay heshay bulsho ay wax ku barato, su'aalo ku weydiiso oo dadka kale ku caawiso. Hadda Homa waxay qaaday tallaabada xigta, waxayna MVM ry ka bilaabaysaa tijaabo shaqo.

Sheekada Homa: Cabsi ilaa ficil iyo kalsooni

Markii aan maqlay MVM ry, isla markiiba waan xiiseeyay. Waxaan ogaaday in ururka laga heli karo tababbarro si dhab ah waxtar ugu leh nolol maalmeedka. Anigoo hooyo ah, waxaan rabaa inaan ogaado sida loo dhaqmo haddii korontadu muddo dheer go'do ama xaalad kale oo qalalaase ahi dhacdo.
Tusaale ahaan, ma aanan ogeyn in dhismayaal badan oo dabaqyo ahi leeyihiin goob gabbaad rayid. Tababarrada awgood, hadda wax badan ayaan ogahay, waxaanan dareemayaa kalsooni dheeraad ah.

Waxaa muhiim ii ah in MVM ay ku shaqayso luqado badan. Marka arrimaha si cad loogu sharxo afkaaga ama luqad aad si fiican u taqaan, waxbarashadu way fududaataa, wayna sahlanaataa in su'aalo la weydiiyo.
Koorsooyinku waxay sidoo kale bixiyaan xirfado nolol maalmeedka faa'iido u leh, waxay kordhiyaan kalsoonida, waxayna caawiyaan in si deggan loogu dhaqmo xaaladaha adag. Isla markaana, hawlaha luqadaha badan ku socda waxay taageeraan barashada af-Finnishka, maadaama fikradaha muhiimka ah iyo ereyada mowduuca la xiriira ay si tartiib ah qofka ugu bartaan af-Finnishka.

Mid ka mid ah waxyaabaha iigu muhiimsan wuxuu ahaa bulshada. Waxaan helay saaxiibo cusub, waxaanan dareemay inaan koox ka tirsanahay. Waxaan rabaa inaan horumariyo naftayda oo aan dadka kale wax u taro. Marka waalidku dareemo ammaan, ilmuhuna wuxuu dareemaa ammaan.

KU SOO BIIR HAWLAHA!

Adiguna ma jeclaan lahayd inaad barato xirfado cusub, hesho kalsooni oo aad hesho bulsho aan qofna keligiis looga tegin? Hawlaha MVM ry qof kastaa wuu ku soo biiri karaa, iyadoo aan loo eegin waayo-aragnimadiisa hore ama meesha uu ka bilaabayo.

XUBIN KA NOQO MVM RY – ADIGU WAA MUHIIM!

Tilmaamaha ku biirista waxaad ka heli kartaa bogga ugu dambeeya ee wargeyska.

"Waxaan Finland ku noolahay sannadkii tobnaad. Haddana waan la yaabay inta wax cusub ee aan ka bartay MVM ry. Mid ka mid ah waxyaabaha iigu muhiimsan wuxuu ahaa bulshada. Waa wax fiican in si wadajir ah wax wanaagsan loo qabto."

TALOOYINKA DIYAAR-GAROWGA

SI AMMAAN AH UGU BAX KAYNTA

Si ammaan ah ugu bax kaynta: Diyaargarow yar ayaa kaa caawinaya inaad ka fogaato xaaladaha khatarta ah.
Xagaaga dad badan ayaa kaynta u aada inay berry gurtaan, boqoshaado soo ururiyaan ama dalxiis sameeyaan. Xitaa kayn aad taqaan waad ku lumi kartaa, kulaylkuna wuxuu yareyn karaa awooddaada.

KHIBRADDU KAMA HORTAGTO LUMITAANKA

Sida ay booliisku sheegaan, dadka ku luma kaynta iyagoo berry guranaya badankoodu waa dad khibrad u leh socodka dabeecadda. Khibrad dheer waxay haddana keeni kartaa kalsooni xad-dhaaf ah oo ku saabsan awoodda hagidda iyo adkaysiga qofka.

- U sheeg qof kuu dhow meesha aad u socoto iyo goorta aad qorshaynayso inaad soo laabato.
- Hubi saadaasha cimilada, qorsheena jidka aad mari doonto ka hor intaadan bixin.

U LABISO SI LAGUU ARKO

- Dooro ugu yaraan hal dhar oo midab dhalaalaya leh, sida jaakad, jaakad badbaado ama koofiyad. Dhar madow si fudud ayuu ula milmaa deegaanka, laakiin midab dhalaalaya ayaa dedejiya in lagu helo xaalad degdeg ah.
- Xidho kabo adag oo ku habboon socodka, kuna ilaali maqaarka gacmo-dheer iyo surwaal lugo-dheer leh. Sidoo kale qaado dhar kaa difaaca roobka ama dabaysha.

UGU YARAAN QAADO KUWAN:

- Taleefan si buuxda u dallacan iyo baytari kayd ah
- Biyo iyo cunto fudud
- Daawooyinkaaga lagama maarmaanka ah
- Khariidad warqad ah ama khariidad offline ah iyo jiheeye
- Toosh iyo qalab yar oo gargaarka degdegga ah
- Dhar ku habboon cimilada

Xusuusnow: Ha ku tiirsanaan oo keliya taleefankaaga, sababtoo ah shabakadda meel kasta kama shaqeyso, batteriguna wuu dhammaan karaa.

HADDII AAD LUNTO – SIDAN SAMEE:

Joogso oo is deji. Ha sii socon adigoon garanayn jihada.

- Joogso oo is deji. Ha sii wadin inaad si aan jihayn lahayn u socoto.
- Ka hubi meesha aad joogto khariidadda ama taleefankaaga.
- Dib ugu noqo jidkii aad ka timid oo keliya haddii aad si buuxda u hubto jihada.
- Joog meel ammaan ah oo si fudud laguugu arki karo si aad u kaydsato awooddaada iyo batteriga taleefanka.
- Wac 112 haddii aadan si ammaan ah jidkaaga u heli karin ama aad u baahan tahay gargaar.

XUSUUSI SIDO KALE QOFKA KUU DHOW

La wadaag tilmaamahan sidoo kale dhalinyarada, dadka waayeelka ah ama dadka kale ee kuu dhow ka hor inta aysan kaligood dabeecadda u bixin.

Xusuusin yar oo la bixiyo ka hor bixitaanka waxay ka hortagi kartaa xaalad khatar ah.

DABEECADDA SI KALSOONI LEH UGU BAX – LAAKIIN HA TEGIN ADIGOON DIYAAR GAROOBIN.

XUSUUSIN KOOBAN OO KU SAABSAN KULAYLKA

Mowjadaha kulaylku sannad kasta waxay keeni karaan culays kulayl oo gaar ahaan saameeya dadka waayeelka ah.

Si joogto ah u cab biyo, madaxa ka ilaali qorraxda, iskana ilaali dhaqdhaqaaq culus saacadaha ugu kulul maalinta.

Dawakhaad, madax-xanuun, lalabbo, daal daran iyo wareer waxay noqon karaan calaamado muujinaya in kulaylku jirka saameeyey.

U guur meel qabow, naso oo cab biyo. Haddii qofku wareersan yahay ama miyirkiisu hoos u dhacayo, wac 112.

ADEEGGA MILITARIGU WUXUU KU SIIYAA WAAYO-ARAGNIMO BADAN OO AAN LAGA HELI KARIN NOLOSHA RAYIDKA.

SHEEKO KU SAABSAN RIYO, GEESINIMO IYO KA GUDBIDDA XUDUUDAHA

CODKA DHALLINYARADA

Markii aan maqalnay waayo-aragnimada Alisa, si dhakhso ah ayaan u fahannay in tani aysan ahayn sheeko caadi ah oo ku saabsan adeegga militariga.
Alisa waxay Finland u soo guurtay iyadoo 10 jir ah. Riyadii ay carruurnimadeeda lahayd, go'aankeedii ahaa inay Finland difaacdo, hubanti-la'aantii ay ka qabtay asalkeeda iyo safarkeedii Ilaalada Xuduudaha ee Waqooyiga Karelia ilaa Dugsiga Saraakiisha Kaydka waxay wada sameeyeen sheeko si gaar ah u dhiirrigelinaysa. Tirsigan waxaan ku daabacaynaa qaybta koowaad ee sheekadeeda. Bisha soo socota waxaan mowduuca ku sii wadaynaa wareysi muuqaal ah oo ballaaran, kaas oo lagu baahin doono kanaallada warbaahinta bulshada ee MVM ry.

Maxaa kugu dhiirrigeliyey inaad codsato adeegga militariga ee iskaa wax u qabso ah?

Adeegga militarigu wuxuu ahaa riyadayda tan iyo yaraantaydii. Xitaa anigoo ku jira dugsiga barbaarinta, waxaan xiran jiray dharka iyo koofiyadda adeegga militariga ee walaalkay iga weyn, waxaanan iska qiyaasi jiray inaan ahay askari.
Markii aan Finland u soo guuray oo aan waxbarashadaydii dhammeeyey, waxaan go'aansaday in tani ay tahay waddanka aan doonayo inaan difaaco madax-bannaanidiisa. Halkan waxaan ku dareemaa ammaan, waxaanan rabaa inaan qaybteyda ka qaato ilaalinta amniga guud. Markii aan dhammeeyey dugsiga farsamada gacanta, waxaan codsaday adeegga militariga ee haweenka.
Ka hor xulashada, waxaan magaalada Mikkeli kaga qaybgalay koorsada MPK ee xirfadaha aasaasiga ah ee askariga ee haweenka. Halkaas ayaan si dhab ah ugu arkay waxa uu adeeggu u baahan yahay, taasina waxay sii xoojisay go'aankayga.
Inkasta oo qaar ka mid ah ehelkaygu ay go'aankayga si taban uga falceliyeen, waxaan taageero muhiim ah ka helay hooyaday iyo awoowgay. Waxaan adeegga ka bilaabay Ilaalada Xuduudaha ee Waqooyiga Karelia xagaagii 2025.

Sidee ayay ahayd inaad ku jirto adeegga militariga? Waxaad ka sheekayn kartaa nolol maalmeedka, tababarka iyo waayo-aragnimadaada.

Bilowgii aad ayaan u walwalsanaa. Waxaan is weydiinayay inaan kooxda ku habboonahay, in la ii arki doono qof khiyaamay waddankii ay ku dhalatay iyo sida dadka kale ay uga falcelin doonaan asalkayga. Markii hore asalkayga uma aanan sheegin askartii ila adeegaysay, sababtoo ah waxaan ka baqayay in la iga reebo kooxda. Habeenno badan waan soo jeedi jiray, waxaanan ka shakiyi jiray go'aankayga.
Laakiin markii aan xusuustay sababta aan halkaas u joogay, waan degay, waxaanan xoogga saaray hawsha. Intii lagu jiray xilligii askarinimada cusub, culayska jireed aad buu u adkaa, bilowgiina dhinaca awoodda jirka waan ka dambeeyey dadka kale. Si kastaba ha ahaatee, waxaan go'aansaday inaan diiradda saaro yoolalkayga halkii aan ka fikiri lahaa xanuunka iyo daalka.
Ilaalada Xuduudaha anshaxu aad buu u adkaa, faahfaahin kastana si taxaddar leh ayaa loo sameyn jiray. Aad ayaan u jeclaa habkaas nidaamsan, xitaa hooyaday waxaan u sheegay inay u eg tahay filim militari oo Maraykan ah, balse ka sii nidaamsan.
Xusuustayda ugu wanaagsan waxay ahayd socodkii xuduudda ee ka badnaa 20 kiiloomitir, kaas oo lagu qabtay Ilomantsi. Markii socodka ka dib naloo oggolaaday inaan astaanta orso dahab ah ku xiranno koofiyaddayada bareetka, dareenkaasi wuxuu ahaa mid aan la ilaawi karin.

Muxuu adeegga militarigu ku siiyey?

Waxaan bartay inaan fahmo dareenkayga, maskax ahaan ayaan u koray, jir ahaanna waan horumaray. Waxaan ka baxay aaggii aan ku dareemayay raaxada, waxaanan ka gudbay xuduudihii aan naftayda u dejiyey.
Hadda aad ayaan uga wanaagsanahay sidii hore, dhibaatooyinka yaryarna si fudud iima niyad jebiyaan. Waxaan dareemayaa inaan noqday qof weyn. Waxa ugu wanaagsanina waa inaan helay saaxiibo badan iyo xusuuso qurux badan.

Sidee ayaad u aragtay wadajirka iyo dareenka ah inaad kooxda ka tirsan tahay intii aad adeegga ku jirtay?

Ciidanka dhexdiisa qof walba waa isku heer. In qof asal ahaan soo-galooti ahi uu doorto inuu Finland difaaco waxaa loo arkaa arrin aad u wanaagsan.
Haddii ay dhacaan xaalado aan fiicnayn, shaqaalaha joogtada ah ee ciidamada ayaa si degdeg ah u caawiya oo taageera.

Maxaad jeclaan lahayd inaad mustaqbalka qabato?

Waxaan jeclaan lahaa inaan mustaqbalka ka shaqeeyo Ciidamada Difaaca Finland, laga yaabee shaqo rayid ah.

Maxaa talo ah oo aad siin lahayd dhalinyarada asal ahaan soo-galootiga ah – rag iyo dumarba – ee ka fikiraya adeegga militariga?

Aad ayay muhiim u tahay inaad af-Finnishka ku hadli karto oo aad fahmi karto heer ku filan.
Aqoonta af-Ingiriisiguna faa'iido weyn ayay leedahay.
Ha baqin hana welwelin – noqo naftaada!
Adeegga militarigu wuxuu ku siinayaa waayo-aragnimo badan oo aan laga heli karin nolosha rayidka. Waxa kale oo uu kaa caawiyaa inaad si fiican ula qabsato bulshada Finland iyo hab-fikirkeeda.

Alisa Rautiainen

WARARKA HADDA JIRA

BOOLIIS BEEN-ABUUR AH WUXUU HADDA KUGU SOO XIRIIRI KARAA WICITAAN MUUQAAL AH

Qaababka khiyaanadu si degdeg ah ayay isu beddelaan. Hore, dadka iska dhigi jiray booliiska waxay dadka kula xiriiri jireen telefoon caadi ah, laakiin hadda dambiilayaashu waxay sidoo kale adeegsadaan adeegyada wicitaanka muuqaalka, sida Google Meet. Booliiska Finland ayaa helay warbixino dhowr ah oo ku saabsan dad iska dhigaya booliis Finnish ah. Xiriirradan waxaa si gaar ah loola beegsaday dadka asal ahaan ka soo jeeda dalal kale ee ku nool Finland.

Muuqaalka qofka soo wacaya wuxuu xaaladda ka dhigi karaa mid lagu kalsoonaan karo. Qofka soo wacaya wuxuu isu soo bandhigi karaa si rasmi ah, wuxuu ku hadli karaa af-Finnish ama af-Ingiriis, wuxuuna sheegan karaa inuu baarayo arrin culus.
Ujeeddada dhabta ahi waa in qofka lagu cabsi geliyo oo lagu cadaadiyo inuu si degdeg ah u dhaqmo isaga oo aan helin waqti uu arrinta kaga fikiro.

Khiyaanooluhu wuxuu sheegi karaa in akoonka bangiga ee qofka la xirayo ama inuu qofka khatar ugu jiro in la xiro ama dalka laga saaro.
Isla mar ahaantaana wuxuu qofka ka codsan karaa inuu kamaradda tuso kaarka bangiga, baasaboorka, kaarka aqoonsiga ama dukumenti kale. Ujeeddadu waa in la ururiyo xog loo adeegsan karo xatooyada lacagta ama ku takri-falka aqoonsiga qofka.

Khiyaanooluhu wuxuu sidoo kale iska dhigi karaa wakiil hay'ad kale. Wuxuu sheegan karaa inuu ka socdo bangi, Hay'adda Socdaalka Finland, Maamulka Canshuuraha ama hay'ad kale oo lagu kalsoon yahay.
Xiriirku wuxuu ku iman karaa wicitaan muuqaal ah, telefoon caadi ah, farriin qoraal ah, iimayl ama barnaamijka farriimaha.

Farriinta khiyaanada ahi waxay u ekaan kartaa inay ka timid adeegyada Suomi.fi, OmaVero ama OmaKanta. Hase yeeshee, xiriirka farriinta ku jira wuxuu ku geyn karaa bog been-abuur ah oo ay dambiilayaashu sameeyeen. Adeegga rasmiga ah mar walba si toos ah uga gal boggiisa internetka ama barnaamijkiisa. Ha isticmaalin xiriirka farriinta laguugu soo diray.

HAY'AD RASMI AH WAXAY KU SIINAYSAA FURSAD AAD ARRINTA KU HUBISO.
Khiyaanooluhu, taas beddelkeeda, wuxuu isku dayaa inuusan ku siin waqti aad ku joogsato oo aad arrinta kaga fikirto.

HADDII LAGUGU SOO XIRIIRO QAAB AAD KA SHAKIDO

Xasuusnow in booliiska, bangiga ama hay'ad kale oo rasmi ahi aysan wicitaan muuqaal ah ama farriin kuugu weydiin doonin:

- inaad bixiso aqoonsiga bangiga internetka
- inaad kamaradda tuso kaarka bangiga ama kaarka aqoonsiga
- inaad sheegto lambarka sirta ah ama koodhadhka xaqiijinta
- inaad lacag u wareejiso waxa loogu yeero "akoon ammaan ah"
- inaad si degdeg ah u dhaqanto hanjabaado darteed

Jooji xiriirka. Ha bixin wax xog ah hana furin xiriirka farriinta ku jira. Adigu hubi arrinta adigoo isticmaalaya xogta xiriirka rasmiga ah ee bangiga ama hay'adda.

HADDII AAD HORE XOG U BIXISAY

- Isla markiiba la xiriir bangigaaga, haddii aad bixisay aqoonsiga bangiga, muujisay xogta kaarka bangiga ama lacag wareejisay. Bangigu wuxuu isku dayi karaa inuu joojiyo lacag-bixinta iyo inuu xiro kaararka ama aqoonsiyada khatarta galay.

- Kadibna booliiska u gudbi warbixin dembi.

- Sidoo kale uga dig dadka kuu dhow, gaar ahaan kuwa aan weli si fiican u aqoon habka ay hay'adaha Finland u shaqeeyaan.

Qoraalkani wuxuu ku salaysan yahay ogeysiis ay booliisku daabaceen 25.6.2026 iyo digniino kale oo khiyaano ah oo ay soo saareen booliiska iyo Hay'adda Socdaalka Finland.

EREYBIXINTA AMNIGA

Baro ereyada muhiimka ah

Varautuminen
Diyaar-garow
U diyaargarowga hore ee carqaladaha iyo xaaladaha qalalaase ee suurtagalka ah.
ESIM. *Kotivara on osa arjen varautumista.*

Häiriötilanne
Xaalad carqalad ah
Xaalad ay nolol maalmeedka caadiga ah ama adeeggu u shaqayn waayaan sidii caadiga ahayd.
ESIM. *Pitkä sähkökatko on häiriötilanne.*

Poikkeusolot
Xaalado aan caadi ahayn
Xaalad bulsho oo aad u daran, una baahan tallaabooyin gaar ah.
ESIM. *Sota voi aiheuttaa poikkeusolot.*

Kotivara
Kaydka guriga
Cunto, biyo iyo agab guriga lagu kaydiyo si loogu diyaar garoobo xaaladaha aan caadiga ahayn.
ESIM. *Kotivaraa pitäisi olla vähintään 72 tunniksi.*

Väestönsuoja
Hoyga difaaca shacabka
Hay'ad ama dhinac qabta hawl dadweyne, sida booliiska ama adeegga samatabbixinta.
ESIM. *Väestönsuoja voi sijaita talon kellarissa.*

Viranomainen
Hay'ad rasmi ah
Julkista tehtävää hoitava taho, kuten poliisi tai pelastuslaitos.
ESIM. *Häiriötilanteessa seuraa viranomaisten ohjeita.*

Hätänumero
Lambarka degdegga ah
Lambarka 112, oo la waco marka ay jirto xaalad degdeg ah oo u baahan gargaar.
ESIM. *Soita hätänumeroon, jos joku on vaarassa.*

Toimintakyky
Awoodda waxqabadka
Awoodda qofku u leeyahay inuu ficil sameeyo, go'aan qaato oo naftiisa daryeelo.
ESIM. *Riittävä lepo auttaa säilyttämään toimintakyvyn.*

Palovaroitin
Qalabka digniinta dabka
Qalab khasab ah oo ka diga dab ka kacay guriga.
ESIM. *Palovaroittimen toiminta pitää tarkistaa.*

Sammutuspeite
Bustaha dab-damiska
Buste aan guban karin oo lagu daboolo laguna damiyo dab yar.
ESIM. *Sammutuspeite sopii kattilapalon sammuttamiseen.*

Maahanmuuttajien Varautumis- ja Maanpuolustusyhdistys ry

MVM

Amnigu qof walba wuu khuseeyaa – nagu soo biir!

Xubin ahaan, kaliya ma aha inaad daawato waxqabadka—balse waxaad fursad u helaysaa inaad barato, ka qayb gasho oo aad la dhisto Finland ammaan badan dadka kale.

Buuxi codsiga xubinimada adigoo iska baadhaya QR code-ka.

Macluumaad dheeraad ah:
toimisto@mvmry.fi
www.mvmry.fi

Wargeyska Kantama waxaa lagu hirgeliyaa taageerada Maalgelinta Taageerada Difaaca Qaranka iyo Maalgelinta Naadiyada Difaaca Qaranka.

Maanpuolustuskiltojen säätiö

Maanpuolustuksen kannatussäätiö